

Těsně vedle

Dnes ráno si přečteme text zapsaný v Lukášově evangeliu, ve 14. kapitole, a budeme číst od verše 15. do verše 24. (*Čtení textu*)

Kdybychom četli 14. kapitolu Lukášova evangelia od začátku, viděli bychom, že popisuje událost, kdy jakýsi významný farizeus pozval Ježíše a pár dalších lidí k sobě domů na hostinu, na večeři. Při této příležitosti Ježíš sledoval „cvrkot“ kolem jednání jednotlivých osob, to, co během večere zaznělo, probíhalo... a postupně na to reagoval. Jednou z jeho reakcí je právě příběh, který jsme před chvílí četli: podobenství o hostině, o večeři.

Četli jsme o hospodáři, který se rozhodl uspořádat velkou „párty“ pro mnoho pozvaných lidí. Rozeslal pozvánky, vše nachystal a když bylo vše připraveno a stoly se prohýbaly jídlem, poslal služebníka, otroka, aby obešel všechny pozvané a postupně je přivedl. Náhle se stalo něco, s čím asi nepočítal a co bylo vzhledem k tehdejšímu společenským konvencím hodně špatně: Jeden po druhém všichni pozvaní, jako kdyby se domluvili, odmítají přijít. Každý má nějakou omluvu, nebo spíš výmluvu, proč na večeři přijít nemůže. V textu se hovoří o 3 lidech, ale z příběhu je evidentní, že pozvaných musely být minimálně desítky. Můžeme tedy v těchto 3 mužích vidět jakýsi vzor jednání lidí. Vzorek jednání, který se pravděpodobně u pozvaných mnohokrát opakoval. A my se na tyto 3 způsoby jednání společně podíváme blíže – abychom pochopili, proč tito lidé pozvání odmítli a co za tím stálo:

Pojďme nejprve do 2. poloviny 18. verše: „*První mu řekl: ‚Koupil jsem pole a musím se na ně jít podívat. Prosím tě, přijmi mou omluvu.‘*“ Koupě nemovitosti byla snad v každé kultuře a v každém období významná událost. Zvláště to platí pro Izrael, kde se nemovitost považovala za „rodinné stříbro“, které se dědilo po generaci. Pokud bychom zabrousili do Mojžíšova zákona, našli bychom tam přesná ustanovení, za jakých je možno pořídit nemovitý majetek. Byl Zákonem chráněn a ve skutečnosti ve starém Izraeli až na výjimky vlastně nemovitost, resp. půdu, ani nebylo možné zakoupit. Byly to spíš jakési dlouhodobé pronájmy v ceně podle toho, jak blízko bylo tzv. milostivé léto – specifický rok, kdy se veškerý tento typ majetku vracel původním rodům. V tomto příběhu tedy vlastně máme popis mimořádné události: Jakýsi muž kupuje pole a významným způsobem zde investuje do své rodiny, svých dětí, vnuků. Přináší jim něco, co se má stát dlouhodobým majetkem a symbolem rodiny. Takový majetek měl tak obrovskou cenu, že v Bibli čteme příběh muže jménem Nábót (1Kr 21), který byl zavražděn tehdejší panovníkem jen proto, že odmítl naprosto lukrativní nabídku na odprodej svých pozemků, protože nechtěl připravit své potomky o rodové dědictví. V muži z podobenství Pána Ježíše tedy můžeme vidět člověka, který udělal vlastně něco velmi užitečného, velmi prospěšného pro svoji rodinu. A také si byl velmi dobře vědom závažnosti situace. Když se podíváme na jeho reakci na připomenutí k dostavení se na večeři, vidíme, že se pokorně omlouvá: „*Prosím tě, přijmi mou omluvu!*“ A dokonce se zde objevuje slovíčko „musím“ – „musím se na to pole jít podívat – udělal jsem velmi důležitý krok, který ovlivní celou mou rodinu po několika generacích, a potřebuji si to pole jít prohlédnout“.

Pojďme se nyní podívat na druhého muže – verš 19: „*A druhý řekl: ‚Koupil jsem pět párů volů a jdu je vyzkoušet. Prosím tě, přijmi mou omluvu.‘*“ Tento člověk pořídil jakýsi „výrobní prostředek“ – 5 párů volů, které mu měly pomoci obdělávat jeho pole, znásobit zisk, výnos z tohoto pole, pravděpodobně také ušetřit jeho rodině namáhavou práci. Možná bychom to mohli přirovnat k podnikateli, který si pořídí užitečné a dobré auto pro svoje podnikání. Pokud už jste si pořizovali auto, tak pravděpodobně to první, co jste po jeho pořízení udělali, nebylo to, že jste ho šoupli do garáže nebo odstavili někam na parkoviště a šli se dívat na televizi . Myslím, že jste si ho pořádně prohlédli, „prolezli“, podívali se do všech schránek, pod kapotu, na podvozek. Pak jste vzali manželku a děti a vyrazili na svůj první výlet novým autem. Jednání člověka, který si pořídí něco takového a dá tomu naprostou prioritu ve svém životě, se dá velmi dobře pochopit. A tak i tento člověk se omlouvá podobnými slovy jako předchozí: „*Prosím tě, přijmi mou omluvu*“. Už tam nevidíme ono „musím“, spíš je tam mezi řádky jakési nevyřčené „chci“. „Chci je jít vyzkoušet.“ „Chci si to užít.“ „Chci si prožít ten krásný pocit ze zakoupení 5 nových párů volů.“ V tu chvíli jde pro něj všechno ostatní bokem, přes tuto situaci, jak se říká, „nejede vlak“. Je rozhodnutý si teď vyzkoušet, co si právě koupil.

Pokud jde o třetího člověka, když se podíváte do 20. verše, je to velmi stručné: „*A další řekl: ‚Oženil jsem se, a proto nemohu přijít.‘*“ On už ani neříká, že něco „musí“, ani tam nevnímáme nějaké nevyřčené „chtění“. On se dokonce jako jediný z těch tří ani neomlouvá a jen suše konstatuje „oženil jsem se, takže teď už to nejde – nemohu přijít“. Jako by změna jeho stavu byla dostatečným důvodem pro to, že už se ho pozvání na večeři netýká. Má teď jiné starosti. Jiné povinnosti. Je to čerstvý „ženáč“. Pravděpodobně si zrovna nedávno velkou hostinu užil – svou vlastní, svatební. Pravděpodobně ho čekají radovánky, nějaká ta svatební cesta... A možná ho taky doma čeká manželka, která už pevně vzala otěže jejich vztahu do vlastních rukou a řekla mu, že ho prostě už nikam nepustí . Ať už to bylo jakkoliv, tento člověk vidí své „oženění se“ jako dostatečný důvod k odmítnutí pozvání na večeři, který přece musí všichni pochopit. „To přece musí být všem naprosto jasné, že teď nepřijdu! Že teď se mě pozvání na večeři netýká“.

Když se podíváme na všechny tři příběhy, vidíme, že žádný z těchto lidí vlastně neudělal nic, o čem bychom mohli říct, že to bylo špatné. Tento text není o žádném vědomém hříchu, o přestoupení nějakého nařízení Mojžíšova zákona. Oni neudělali ani nic nepochopitelného. Naopak! Myslím, že každý z nás jsme někdy něco takového prožili, ať to bylo zakoupení nemovitosti, auta, důležitého technického prostředku do domácnosti... nebo to byla třeba právě svatba. A víme, jak to pro nás bylo důležité, jak to bylo prioritní.

Každý z těch tří lidí byl vlastně velmi úspěšný. Každý něco významného dokázal: Jeden výhodně investoval do své rodiny a zabezpečil své potomky na několik generací. Druhý zakoupil užitečný majetek, výrobní nástroje, a uspořil své rodině spoustu námahy. Třetí udělal důležitý krok k založení vlastní rodiny. Myslím, že každému z nich bylo možné gratulovat! Každý z nich měl určitě kolem sebe mnoho lidí, kteří mu blahopřáli k tak důležitému kroku, kteří ho plácali po zádech: „Super! Jsi skvělý!“ „Trefa do černého!“ „Good job!“ Možná na něj ukazovali svým vlastním dětem a říkali jim „Podívejte se na tohle strejdu, jak je šikovný, jak je úspěšný, jak se mu daří! Zkuste ho napodobit a jít stejnou cestou, jako jde on.“ Stal se vzorem pro ostatní.

Když budeme pozorní, vidíme, že z tohoto příběhu vlastně ani nevyplývá, že by onen hospodář pořádající večeři pro ně připravil nějakou pomstu, nějaký trest, když odmítl jeho pozvání. Jediná věc, která je tam řečena, na konci příběhu ve verši 24., je, že hospodář říká svému otroku: „*neokusí mé večeře*“. Ale upřímně – oni přece ani okusit nechtěli! Podstata příběhu je právě v tom, že na tu večeři nechtěli jít, takže jakýpak trest, že... Jestli jim hospodář říká „dobře, nebudete z této večeře jíst“, tak přesně toto oni chtěli. Chtěli se té večeři nějak vyhnout.

Problém je v tom, že tito muži, aniž si to uvědomili, svým odmítnutím pozvání na večeři přišli o něco, co mělo mnohem větší hodnotu než cokoliv z těch věcí, kterým dali přednost... Pokud bychom šli do kontextu tohoto podobenství, viděli bychom, že ilustruje setkání s Bohem. Ta večeře je pozváním k Božímu stolu. Pozváním k Božímu požehnání. Pozváním k velkolepé slavnostní hostině, která nás jednou čeká. Možná to můžeme vzít obecněji, šířeji a vidět v tom jakékoliv Boží pozvání kamkoliv, kde má Bůh pro nás připraveno požehnání. Pozvání na jakékoliv místo, k jakékoliv události, kde Bůh pro nás chce něco důležitého udělat. V 15. verši ten muž, který Ježíše inspiroval k tomuto podobenství, říká: „*Blahoslavený, kdo bude jíst chléb v Božím království.*“ „Blahoslavený“ znamená být zahrnutý Boží dobrotou, být tím, kdo se setkává se samým dobrým od Hospodina.

Tři muži, o kterých je řeč v tomto příběhu, vlastně minuli to nejlepší, co je mohlo v jejich životě potkat... A podobné výzvy potkávají v životě také nás. Také my zakoušíme pozvání k Božím plánům, k věcem, které jsou v Božím srdci, k věcem, které mají význam pro věčnost. A také my často pro své povinnosti, záliby a touhy odmítáme Boží pozvání přijmout a jsme někde jinde, než bychom měli být, děláme něco jiného, než co bychom měli dělat. Pro své zaměření na majetkové záležitosti, pracovní věci, kariéru, prožívání hezkých vztahů s lidmi nebo péči o rodinu někdy zanedbáváme něco mnohem důležitějšího. Nepřicházíme tam, kde nám Bůh chce požehnat, nepřicházíme na místo Boží milosti, Boží hojnosti.

Vzpomněl jsem si na zajímavou zkušenost z doby krátce po tom, co jsem uvěřil, byl pokřtěný a začal chodit do sboru. Po nějakém čase jsem se setkal se svou duchovní „mámou“, která mi byla oporou na mých prvních krocích za Ježíšem. Ptala se mě, zda jsem se zapojil do služby v nějakém sboru a zda tam mám někoho, kdo by stál ve službě se mnou. Moje odpověď byla, že ano, ale jsem v té službě sám, protože sbor je tvořen většinou rodinami, které mají děti, a na službu nikdo nemá čas. Ona na mě vykulila oči a řekla, že založení rodiny přece není omluvenka, proč nebýt služebníkem. Uvědomil jsem si, že ten sbor opravdu působil dojmem, že služby jsou především pro svobodné, nezadané, ty, kdo nemají rodinné povinnosti. Bible ale říká něco jiného. Říká, že jsou priority dané Hospodinem, které jsou důležitější než péče o vlastní byznys, než péče o svou rodinu, zaměstnání, dům, zahradu, les, pole... Jsou dokonce důležitější než ti, kteří nás obklopují.

V Bibli je několik příběhů s otevřeným koncem. Příběhů, kde někdo neudělá to, co by měl ve skutečnosti udělat, není tam, kde by měl být, odmítne něco, co by měl ve skutečnosti přijmout... A nic se nestane. Příběh končí a my nevíme, co se tím člověkem dělo dál. Není tam žádný trest, pomsta, žádný důsledek jeho jednání. Je to pro to, že Bůh nikoho k ničemu nenutí. Bůh nenutí člověka jednat tak, jak si přeje On – dává mu svobodu

rozhodování. Jediné, co se těmito lidem přihodilo, je, že mohli v praxi uplatnit svou vlastní vůli. Ale právě to znamená, že minuli ve svém životě cíl. Minuli to nejlepší, co je mohlo v životě potkat. Lidé, kteří pohledem ostatních, pohledem svého okolí, byli vlastně úspěšní, byli příkladní, zodpovědní, pracovití... jejich pohledem ve svém životě třefovali cíle do černého. Ale ve skutečnosti, ve skutečnosti byli tak nějak „vedle“. Minuli to nejdůležitější.

Není samozřejmě špatné pořídit si nemovitost, koupit si auto nebo založit rodinu. Problém je, když tyto věci v našich životech dostávají přednost před Božími. Problém je, když naše životní plány, naše vize, naše potřeby, naše touhy atd. se stávají důležitějšími než to, co má pro nás připravené náš Hospodář. Lidé v tomto příběhu byli natolik svázáni svým majetkem, plány a vztahy, že třefovali své cíle – a minuli ten Boží. Na první pohled všechno dobře, na ten druhý, bohužel, úplně špatně.

Z našeho příběhu vyplývá, že nakonec hospodář pozval na večeři někoho jiného. Zaplnil hodovní místnost, prostor, kde se večeře odbývala, do posledního místa úplně jinými lidmi. Jeho otrok posbíral nějaké žebráky, chudáky, bezdomovce, pocestné kdesi na ulicích města, na náměstí i mimo město mezi poli a zahradami, kolem plotů... Dobře, které bylo pro původně pozvané připraveno, nakonec hospodář svěřil jiným.

Víte, z toho mě trochu mrazí. Protože jestli něco v životě opravdu nechci, tak nechci, aby místo mě Bůh musel povolát někoho jiného. To, co bych si opravdu nepřál a co bych nepřál ani vám, je, aby vaše místo v Božích plánech musel obsadit někdo jiný. Přál bych si, abych byl tam, kde mě Bůh chce mít. Přál bych si, abych byl nejen u té večeře, velké slavnosti, která nás jednou čeká v Božím království, ale abych byl i na všech těch místech, kde má pro mě Bůh připraveno požehnání. Na všech těch místech, kde se mnou Bůh chce nějak jednat, kde si mě chce nějak použít pro svoji slávu a pro službu druhým. Mám naději, že Pán dá milost, abych nedal ve svém životě přednost věcem, které se líbí mě, možná se líbí i lidem kolem, ale nemusí být tím nejlepším, co pro mě Pán Bůh připravil.

Známý britský spisovatel, vědec, apologeta, autor Letopisů Narnie C. S. Lewis kdysi napsal: „*Nakonec budou jen dva druhy lidí. Ti, kteří řeknou Bohu ,Tvá vůle se staň‘, a ti, kterým řekne Bůh ,Tvá vůle se staň‘*“. Modlím se za sebe i za vás, abychom všichni patřili do té první skupiny.